

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิด แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อผู้วิจัย	นางณพิชญา เลขยันต์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล ๑ (ซอย ๖) สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลโคกตูม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ปีที่วิจัย	ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) มีวัตถุประสงค์
ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อ
รูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 4) เพื่อ
ประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่าง
มีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การวิจัย
ขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพล
ศึกษา สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค และสาระที่ 5 ความปลอดภัยใน
ชีวิต ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) ทฤษฎีกลุ่มที่เน้นการเรียนรู้และการเชื่อมโยงความคิด
(Apperception หรือ Herbartianism) และทฤษฎีแห่งการการสร้างความรู้ (Constructivism) และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
6 ปีการศึกษา 2562 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 30 คน ประเด็นการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการครูหัวหน้า
งานวิชาการโรงเรียนกับครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และประเด็นการสนทนา
อย่างไม่เป็นทางการของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาแหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมายตาม
วัตถุประสงค์การวิจัยขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
ตรวจสอบความเหมาะสม/สอดคล้อง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แหล่งข้อมูล/กลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์การวิจัยขั้นตอนที่ 3 และ
4 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเทศบาล ๑ (ซอย ๖)
สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลโคกตูม จำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง ((Purposive
selection)) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน 2) แผนการ
จัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ 4) แบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสุขศึกษา 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการ
เรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการคิดวิเคราะห์เนื้อหา (content
analysis) สถิติที่ใช้ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีเป้าหมายของการศึกษาด้านสุขภาพเพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งสาระ ที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค และสาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันและมีความสำคัญกับการดูแลตนเองให้มีความสุขและปลอดภัย และจากความคิดเห็นของนักเรียนก็มีความต้องการให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ในลักษณะกระบวนการกลุ่ม ส่วนในด้านการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ พบว่า มีความสอดคล้องกันคือมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องปรับเปลี่ยนการสอนใหม่และกิจกรรมมีความน่าสนใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมและควรเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิด

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ารูปแบบการเรียนการสอน (EPLEA Model) ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นเตรียมความพร้อม (Encouragement : E) ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอเนื้อหา (Presentation: P) ขั้นตอนที่ 3 การเรียนรู้กระบวนการคิด (Learning Thinking :L) ขั้นตอนที่ 4 การลงข้อสรุป (Elaboration: E) และขั้นตอนที่ 5 การประยุกต์ใช้กระบวนการคิด (Applying Thinking Process: A) มีความเหมาะสม/สอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17 และจากการหาประสิทธิภาพโดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า มีประสิทธิภาพ (E₁/E₂) เท่ากับ 82.22/83.87

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า จากการนำรูปแบบการเรียนการสอน (EPLEA Model) ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 หลังการเรียนการสอนนักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 20.50 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.25 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.88 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.04 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หลังการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน (EPLEA Model) นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีการทดสอบที (t-test dependent) เท่ากับ 23.854 และ 30.753 ตามลำดับ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

5. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน (EPLEA Model) ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.88 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.15 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5